

OPPEGÅRD HISTORIELAG

Medlemsblad Nr. 1/2024

Rusletur på Kolbotn

Bildet er fra stabburet til Kullebunden gård da historielaget var på rusletur i Kolbotn sentrum i oktober 2023 med Steinar som guide.

Haugbonden fra Vassbonn (Gunnar Rogneflåten) inspiserer fasilitetene på stabburet som velvillig var åpnet for Historielaget i anledning rusleturen av grunneierne brødrene Bonde Hansen.

Styret og kontaktpersoner i Oppegård historielag 2023

Steinar Karlsrud, leder, tlf. 95 87 99 36, e-post steinar.karlsrud@gmail.com

Severin Breivik, nestleder, tlf. 92 88 84 87, e-post cvrin@live.no

Sonja Finstad Andersen, kasserer, tlf. 48125036 , e-post sonja_finstad@hotmail.com

Berit Scheen, sekretær, e-post berit@scheen.net

Siri R. Iversen, styremedlem, tlf. 93 43 11 05, e-post siri.iversen@gmail.com

Ragnfrid Kirkeberg Pedersen, styremedlem, tlf. 92 40 16 63,
e-post ragnfrid.kirkeberg@gmail.com

Einar Skillebekk, styremedlem, tlf. 92 05 05 95, e-post skillebekk.einar@gmail.com

Gunnar Rogneflåten, styremedlem, tlf. 48 49 69 08,
e-post gunnar.rogneflaaten@gmail.com

E-post: oppegard.historielag@gmail.com

Postadresse: Oppegård historielag, Postboks 12, 1411 Kolbotn

Revisor: Erling Bjarkø

Medlemsbladet: Odd-Ståle Indreeide og Siri Iversen

Valgkomité: Terje Fredriksen,.

Gjersjøelva natur og kultur: Harald Lundstedt: hlundste@online.no, telefon 97070430
eller Grethe Krohg Homlong grethekh@live.no, telefon 99015815

Nettsida er nedlagt, men det kommer en ny. Følg oss på Facebook så lenge!

Leder Historielagets medlemsblad nr. 1-2024

Håper at alle har hatt en riktig god jul og har kommet gjennom glatte vinterdager uten stygge fall. Kona mi Torild og jeg bruker pigger og det er veldig lurt. Historielaget har hatt sitt første styremøte og vi har lagt opp terminlisten for våren med foredrag og turer osv. Dessverre fikk vi enda et dødsfall i familien og det gjorde at jeg måtte omprioritere, slik at blant annet foredraget jeg skulle holdt om «speiderarbeidet i Oppegård gjennom tidene» nå i februar måtte avlyses. Det var inntatt under bibliotekets arrangementer, så mange har ringt meg. Jeg har derfor lovet å ta det opp igjen til høsten.

I høst hadde vi en fin tur gjennom Kolbotn hvor det var stort oppmøte. Vi skulle gått hele Solbråtanveien fra Kolben til Oskar Braatens hus - like ved Midtoddveien. En av perlene på turen var Skogsland/Losjen, hvor Oppegårds historie sitter i veggene. Her skulle kommunen endelig reparere kloakken og stengte veien noen dager før turen vår. Den var på planen allerede når jeg satt i kommunestyret på begynnelsen på 1990 tallet, men ble alltid utsatt. Intet arbeid var utført annet enn at gjerde var satt opp i begge ender ved

Skogsland. Jeg trodde det var en enkel sak å komme forbi så jeg kontaktet kommune. De oppfordrer jo frivillige organisasjoner til å arrangere opplegg av denne typen. Dette var ikke lett. Etter mange telefoner og e-poster, endte saken opp hos en virksomhetsleder i Nordre Follo kommune. Han sa at dette var et erklært anleggsområde og vi måtte finne ny rute for turen vår. Alle så den «farlige» vegen når vi kom dit. Den var slik den alltid hadde vært, og turfolket bare ristet på hodet. Kommunen er nok blitt for stor, uoversiktlig og byråkratisk til å bistå oss på en praktisk måte. Ikke en gang «kommune Kari» var til hjelp.

Steinar Karlsrud på rusleturen rundt Kolbotn sentrum 21.oktober 2023.

Gledelig var det at Andreas Bonde Hansen åpnet Stabburet for oss, så alle som ville, kunne få komme inn i dette unike byggverket fra slutten av 1700 tallet. Alle har sett det fra utsiden, men få har vært inne der. Her var også vår private julenisse som ventet med sleiva. Besøket på Kollen var en opplevelse for mange, dette er en av de siste grønne lunger i sentrum. Praten gikk om muligheter, - slik som bare å sette opp benker, noen få lekeapparater og ikke minst rydde. I dag står Kollen fram som en søppelplass, hvor foreldre ikke tør å sende sine barn og hvor lyssky virksomhet har fritt leide. Her er en av de få stedene det er hverken betong eller asfalt enda. Gammelskogen står fortsatt. Kollen eies av Nordre Follo Kommune.

Av Bonde Hansen familien har vi også fått låne hele reguleringsplanen for utviklingen av Kullebunden hovedgård i 1923. Den er nå kopiert og digitalisert av historielaget.

Dessverre har det vært liten virksomhet i gruppen vår: «Kulturminner i utmark». Dette skyldes nok i første rekke at flere er falt fra og enkelte er for gamle til å være med på dette til dels fysiske arbeidet. Nå har vi heldigvis fått med flere yngre krefter. Reidun Aasheim hos fylkeskommunen har gjennom mange år bidratt med registrering av fortidsminner, holdt kurs for oss og bidratt med registrering av kulturminner i «Askeladden» Dette er et digitalt kart over kulturminner som skal benyttes i kommuneplan arbeidet, ved byggeprosjekter osv. slik at kulturminner ikke forsvinner i byggeprosesser mv. Reidun fikk mange oppgaver ved alle de øvrige kommunene som ble innlemmet i Viken og med organiseringen av storfylket. Nå når det kun er Akershus fylke, blir det letter å få tid til markarbeidet her ute igjen ifølge henne. Gruppa starter opp med et infomøte med det første. Vi er takknemlige for alle som vil være med.

Oppegård historielag har som alltid hatt godt samarbeid med biblioteket og lokalhistorisk arkiv samt med en mengde frivillige foreninger.

Vi håper at vi treffes på våre arrangementer utover vårsemesteret. Vi har god plass til alle som ønsker å bidra med å ta vare på lokalhistorien. Det behøver ikke å være i styret. I gruppene er det mye spennende som foregår. Og det er ikke så krevende.

Så vil jeg ønske dere alle en riktig god vår og velkommen til årsmøtet vårt. Det er ikke så farlig for lederstillingen er sikret.

Greverud 12. februar 2024

Med vennlig hilsen

Steinar Karlsrud

**OPPEGÅRD
HISTORIELAG**

Årsberetning for Oppegård historielag 2023

Styret, møter og grupper

Følgende styre ble valgt på årsmøtet 23.3.2023 og konstituerte seg slik:

Leder: Steinar Karlsrud

Nestleder: Severin Breivik

Sekretær: Berit Scheen

Kasserer: Sonja Finstad Andersen

Styremedlemmer: Ragnfrid Kirkeberg Pedersen, Gunnar Rogneflåten,
Einar Skillebekk og Siri Iversen.

Revisor: Erling Bjarkø

Valgkomite: Terje Fredriksen, Sonja Birkeland og Gunnar Bjørland.

Det har vært avholdt 6 styremøter i 2023 i tillegg til mye arbeid i arbeidsgruppene Kalendergruppa, Aktivitetsgruppa, Infogruppa, Kulturminner i utmark-gruppa og Økonomigruppa. det er også nær kontakt med Gjersjøelva natur- og kulturpark.

Pr. 31.12.2023 hadde Oppegård historielag 311 medlemmer.

Lagets medlemskap

Oppegård historielag er medlem i Follo historielag hvor Steinar Karlsrud og Einar Skillebekk representerer laget. Siri Iversen fra Oppegård historielag er redaktør for årboka Follominne som Follo historielag gir ut. Vi er også tilsluttet Landslaget for lokalhistorie (LLH) og Akershus kulturvernråd.

Deltagelse i diverse utvalg og årlige arrangement

Vi er representert i kommunale utvalg som Nordre Follo kulturråd (Ragnfrid Kirkeberg Pedersen) og Friluftsforum Nordre Follo sammen med andre frivillige organisasjoner i kommunen. Per Wæhler og Steinar Karlsrud representerer Oppegård historielag i Friluftsforum Nordre Follo. Dette er et samarbeidsforum hvor kommunen, begge historielagene, Gjersjøelva natur- og kulturpark v/Harald Lundstedt, og flere friluftsforslag er representert.

Laget er representert i Akershus kulturvernråds styre med Einar Skillebekk og Ragnfrid Kirkeberg Pedersen.

Historielaget deltok med stands i Eventyrstien og markedsdagen under Eventyrfestivalen i september. Det ble vervet flere nye medlemmer på historielagets stand på markedsdagen i september.

Medlemsrettede aktiviteter i laget:

25.1. Foredrag med Espen Ytreberg om Roald Amundsen og de to adoptivdøtrene Nikita Kakot Amundsen, Camilla Carpendale og Roald Amundsen.

9.3. Foredrag med Terje Ilje om Oscar Braaten på Kullebunden 1914-1921.

23.3. Årsmøte. Kåseri ved Olav Hermansen med tema norsk flyfrakthistorie

6.5. Heldags busstur til Sarpsborg (Roald Amundsens fødested, Hafslund hovedgård og kirken. Turen ble avlyst pga få påmeldte.

21.10. Rusletur i Kolbotn sentrum: Solbråtanveien, Theodor Hansens vei, stabburet mm. Vi så på gammelt og nytt i Kolbotn. Etter turen var det bildefremvisning i Kolben bibliotek. Guide var Steinar Karlsrud.

25.10. Foredrag med Reidar Müller om Norges geologihistorie.

9.11. Lansering og utlevering av kalenderen for 2024 og boka Sager og slekter. Foredrag om Ljansgodsets historie ved Finn-Erhard Johannessen, forfatter av boka.

18.11. Nisser for store og små ved Haugbonden på Vassbonn, Gunnar Rogneflåten.

Arbeid i gruppene:

Kalendergruppa

Årets kalenderkomite besto av Ragnfrid Kirkeberg, Siri Iversen, Ole K. Endresen, Terje Ilje, Harald Lundstedt, Berit Scheen, Terje Fredriksen og Severin Breivik.

Temaet for kalenderårboken for var 2024 "Ingiergodset - 450 års industrihistorie"

Vi startet arbeidet 1.februar og hadde mange møter utover våren, men 15. juni var tekstene blitt rimelig klare. Etter ferien overtok redaksjonsgruppen ved Ole, Severin og Siri, de nødvendige justeringer og tilpasninger samt fikk bildene plassert. God proff hjelp fikk vi

fra Adam Zak (layout mv) til å designe det hele til trykking - et årelangt tillitsfullt samarbeid har vi med Zak. Kalenderårboken 2024 ble klar for presentasjon/distribusjon til OHL medlemsmøte 9. november. Den ble optimistisk trykket i et opplag på 1100 eks..

Uventete formaliteter hos COOP november 2023, gjorde dessverre at deres butikker IKKE fikk lov å selge årets kalender(?). Synd og tapt salg i år, men historielaget er lovet at kalenderboken for 2025 igjen kan få bli solgt via COOP-butikkene som hos alle andre.

Vi takker alle 15 annonsører/sponsorer som bidrar OHLs årlige produksjoner. Det er disse i tillegg til eget medlemsalg/medlemsfordelen, som sikrer økonomien til kalenderprosjektene.

Kalenderskriving har vært en årlig sak siden 1990. Det innebærer at vi nå har over 1.000 sider med lokalhistorie fra Oppegård som er kommet på trykk. Nytt av året var en egen kalenderhilsen fra ordfører Cecilie Dahl-Jørgensen Pind som bl.a. skrev at "Historien er en del av dannelsesreisen vår".

Kulturminner i utmark-gruppa

Gruppa har bestått i inneværende år av Thea W Sundt, Per Wæhler, Gunnar Rogneflåten, Einar Skillebekk, Svein Antonsen og Steinar Karlsrud.

Skautraverposter: Oppegård historielag og Ski historielag samarbeider med Skauttraveren om historiske poster i marka. Hos oss er det Per Wæhler og Bjørn Egil Jensen som lager og setter opp postene. Postene for 2024 er laget ferdig og settes opp når snøen går.

Nye skilt med kart:

Skiltprosjekt med turkart støttet av Sparebankstiftelsen, ble ferdig oppsatt ved de fleste innfartsveier til friluftens arealene våre (og ble ferdig) våren 2023, Harald Lundstedt stod for monteringsarbeidet.

Per Wæhler har også hatt arbeid med å reparere skiltene langs Oldtidsveiene i Oppegård.

Sparebankstiftelsen har godkjent regnskapet. Står igjen tre tavler som kommunen setter opp når vårfeiringen er over. Skiltene står i kjelleren klare til å settes opp.

Informasjonsplansjene om stokkbåten i Kolben, har dessverre blitt så ødelagt at vi har sett oss nødt til å ta dem ned. Bildene har vi foreløpig ikke funnet filene til, men vi håper å få ordnet nye plansjer så fort som mulig.

Infogruppa

Består av Siri Iversen, Gunnar Rogneflåten, Odd-Ståle Indreeide og Sonja Finstad Andersen.

Laget fortsetter å gi ut medlemsbladet to ganger i året. Det faste innholdet er innkalling til årsmøte sammen med årsberetningen i nr. 1, deretter kommer årsmøteprotokollen i nr. 2. I tillegg fylles bladet med innkomne artikler og aktuelt stoff. Historielagets medlemmer

oppfordres til å komme med artikler. Oppdatering av lagets Facebook-side ligger til gruppas oppgaver og det arbeides med ny nettside.

Aktivitetsgruppa

Arbeidet består i planlegging av aktiviteter for medlemmer og andre interesserte, vanligvis i samarbeid med Nordre Follo bibliotek avd. Kolben.

Tur til Østfold våren 2023 avlyst pga for få påmeldte.

Økonomigruppa

I løpet av 2023 har historielaget tatt i bruk Styreweb til medlemsregister, regnskap og så smått nettsider og arkiv for styredokumenter. Øvelse gjør mester og vi satser på at systemet vil være til god hjelp i historielagets arbeid.

Annet

Foredrag mm. for andre foreninger og grupper i historielagets regi. (gratis adgang): Steinar holder lysbilde fremvisninger med samtaler på KOMBO, ca. hver siste fredag i måneden for Demensforeningen. Seniortreff diakoniet «Oppegård før og nå» SK 7/2 på Tårnåsen aktivitetssenter. Puff gruppa «Diverse bilder fra gamle Oppegård kommune» SK 27/3 på Tårnåsen Aktivitetssenter. Greverud kirke inviterer til seniortreff «Bildevandring på gamle og nye veier i Oppegård syd i dag» SK 25/4 i Greverud kirke. Tonevangen seniorboliger «Endringer i Kolbotn sentrum med bilder» SK 23/3. Fortidsminneforeningen og Nordre Follo kommune « Ditt verdifulle nabolag i Oppegård syd» 27/4 SK forteller om historien i Oppegård Rådhus. Etterfulgt av byggeskikkvandring i Oppegård syd 29/4.

Spesielle saker som historielaget har arbeidet med i 2023

Veggplakett for snublesteinene på Jan Baalruds plass

Historielaget fikk gjennomslag for å henge opp et Informasjonsskilt på for veggen ved snublesteinene på Jan Baalruds plass, minnesmerke for jødiske ofre fra Oppegård under Andre verdenskrig. Skiltet ble avduket 8.5.2023 og er finansiert av historielaget.

Benk ved Roald Amundsen-bysten

Overskuddet fra Roald Amundsen-bysteprojektet har historielaget vedtatt å gi som bidrag til en høvelig benk foran busten. Gaven er begrenset opp til kr 25.000. Vi forstår at denne benken må være del av kommunens helhetlige parkplan for dette området ned mot Veslebukta, slik at kommunen må foreta innkjøpet. I kommunens helhetlige plan for området antar vi at en lyskilde for å få busten "frem i lyset i vintermørket", vil inngå. Vi var lovet fra kommune adm. at stedet der RA-bysten står skulle gis navnet "Roald Amundsens brygge". Men fordi der er søylebunn og ny brygge vil bare flyte på vannet, har kommunes kontakt /landskapsarkitekt Thale Hov, meddelt meg at de vil gå for endret stedsnavn til "*Roald Amundsens plass*".

Kjøreskade på Oldtidsveien gjennom Svartskog i høst- på strekningen Torbjørnsrud - Vestre Oppegård.

OBOS er grunneier av dette området og har foretatt flatehogst på sensommeren 2023. De har krysset Oldtidsveien som er godt merket med store lastemaskiner. Dette har ført til store ødeleggelse på Oldtidsveien. Arbeidet skulle vært meldt til fylkeskommunens miljøavdeling og kommunen før arbeidet ble satt i gang, for derved å iverksette tiltak slik at sikkerheten for Oldtidsveien ble ivaretatt. Historielaget har vært i kontakt med OBOS kommunen og fylkes kommunen. Saken er ikke avsluttet.

Søknad om dispensasjon m.v. for 80 år gammel hytte Sjødalstrandveien 36 som offentlige myndigheter ønsket fjerne på grunn av manglende byggesøknad.

Oppegård historielag ble bedt om å bistå eieren og vi fant at denne hytta er et viktig kystkultur minne, med tidsriktig byggeskikk fra den tiden mindre familiehytter ble bygget langs Bunnefjorden. (i motsetning til store funkishytter/hus som dukker opp overalt nå). Hytta ligger ikke til hinder for Kyststien. Vår klare anbefaling er at en dispensasjon vil være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Saken skal opp i formannskapet våren 2023.

Reguleringsaker for øvrig kommer fortløpende fra kommunen, arkitekter mm.. Disse gir historielaget sine innspill til, hvis det er forhold innenfor vårt felt som kan komme i konflikt med planene. Av større saker i år er det Oppegård senter og Lienga som kan nevnes.

Signaler fra politiske myndigheter om ny rullering av kommuneplanen for Nordre Follo kommune ble vi kjent med i høst.

Oppegård historielag har gitt sin høringsuttalelse til rullering av kommuneplanens arealdel for Nordre Follo kommune 2023 – 2034. Kommuneplanen ble vedtatt av kommunestyret 3. Mai 2023. Nordre Follo kommune fikk pris fra miljøstiftelsen Zero for vedtak om arealnøytralitet i kommuneplanen. Det ser ut til at den etter kort levetid skal rulleres på nytt.

Siden kommunesammenslåingen i 2015 har Oppegård historielag gitt innspill til tre rulleringer. Dette er et krevende arbeid for historielagene, da vi i tillegg til våre egne innspill, får en mengde henvendelser fra flere etater, arkitektkontorer, konsulenter mm. Da det er stor fare for at viktige verneinteresser mm, kan bli uteglemt, er historielaget opptatt av å bidra med vår kompetanse så langt det rekker. Dessverre legger dette beslag på mye av de vår tid. Vi er blitt en stor kommune hvor mye av kompetansen innen mange gamle kulturminner blir tilsidesatt av kortsiktige økonomiske interesser,

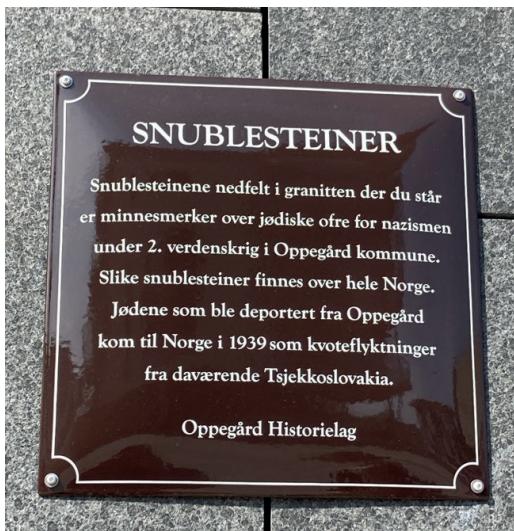
Kulturhistoriske saker hvor historielaget er involvert.

Historielaget er spesielt opptatt av reguleringssaker hvor det kan være kulturminner i eller omkring det regulerte området. Rivesaker er etter hvert blitt et hett tema som vi håper å få tilgang til. Særlig når det gjelder SEFRAK registrerte eiendommer, eller kulturminner som har stor betydning for lokalmiljøet i vår del av kommunen. Dialogen med kommunen på dette felt er blitt merkbart bedre. Imidlertid ser vi fortsatt at det er mange eiendomsutviklere ikke tar dette så nøye.

Lokalhistorie og slektshistorie er blitt svært populært og historielaget får mange henvendelser. I den forbindelse prøver å bidra så godt vi kan.

Styret.

Informasjonsskilt for snublesteinene på Jan Baalsruds plass

På bildet fra venstre: Nestleder i historielaget Severin Breivik, Bjørn Gunnar Gang-er som var blant initiativtakerne for snublesteiner til minne om jødene fra Oppe-gård og leder i historielaget, Steinar Karlsrud. Foto: Astrid Siegmund-Breivik

Skiltet på veggen like over snublesteinene på Jan Baalsruds plass ble avduket 8. mai 2023. Informasjonsskiltet kom opp etter initiativ fra Oppegård historielag og nestleder Severin Breivik (til høyre på bildet) holdt appell ved avdukingen og takket senterledelsen ved Kolbotn Torg for velvilje og godt samarbeid på vegne av historielaget.

Skiltet er finansiert av Oppegård historielag og utformet i samråd med Jødisk museum (med Unesco-fargen). Historielag ønsker med dette å bidra til at historien og minnene om det som skjedde holdes levende.

De åtte snublesteinene på Kolbotn er minnet etter alle våre jøder bosatt i Oppegård da 2. verdenskrig i Norge startet 9. april 1940. Alle kommunens åtte jøder ble drept i tyske KZ-leire i Auschwitz. De hadde kommet til Oppegård fra daværende Tsjekkoslovakia som kvoteflyktninger ordnet via Nansenhjelpen/pass. Over 760 norske jøder ble drept i det tyske 3. rikets KZ-dødsleirer - og det helt uten skyld. Hver 3. jøde bosatt i Norge i 1940, ble drept av okkupanten. Skipet Donau seilte i november 1942 med 532 jøder i lasten Oslo til Stettin. Bare 9 av disse overlevde og kom tilbake til Norge etter krigen. Mer enn 6,2 mill. jøder ble myrdet av nazistene under 2. verdenskrig.

Snublesteinene til familien som bodde på Kolbotn.

Ernst Knöpfer ble 36 år. Helene Knöpfer ble 27 år. Leopold Knöpfer ble 3-4 år
Odd Knöpfer ble 1-2 år. Han var oppkalt etter Odd Nansen/Nansenhjelpen.

I 1992 fikk den tyske kunstneren Günter Demnig ideen om å lage snublesteiner som synlige enkeltminner etter hver drept jøde på grunn av Hitlers raseideologi.

Günter Demnig sier om sitt snublesteinprosjekt: "Et menneske er ikke glemt før navnet er glemt".

Den første snublesteinen ble satt ned i Köln by i 1994. I 2023 er snart 100.000 slike minnesteiner støpt og kommet på plass i over 28 land. Oppedgårdpolitikerne Bjørn Gunnar Ganger og Synnøve Kronen Snyen sto i spissen for å få "våre" snublesteiner plassert på Kolbotn i Oppedgård kommune.

Så i juni 2019 ble 8 steiner støpt i granitten på Kolbotn Torg/Jan Baalsruds plass av Günter Demnig. Det hele i regi av Jødisk museum og med ordfører og kommunens støtte og tilstedeværelse. I dag 2023 har alle norske jøder som ble drept under krigen fått en snublestein og sitt synlige minne i Norge.

De vi minnes, var midt i livet med forhåpninger om en ny start i Norge - sitt nye fedreland. De fire andre var Walter Einziger 37 år, og familien Gunst som bodde i Oppedgård Syd. Emil Gunst 52 år, Lilly Gunst 31 år Gjertrud Gunst 12 år. Gjertrud ble tatt ut fra klassen sin på Greverud skole 25./26.november 1942.

DS Donau la ut fra Oslo kl. 14.55 26.november 1942. Alle døde i Auschwitz.

Siste nytt fra Gjersjøelva natur- og kulturpark

Gjenstander fra metallsøket i Østmarka

Når det blir litt varmere i været og det blir brukbar temperatur inne i Lagbyggingen i mars, starter vi arbeidet i Langbygningen. Den faste rengjøringen er en del. Det andre er å sette i stand «Krigsrommet». Vi har allerede mange bilder og enkelte gjenstander, men nå ønsker vi oss enda mer dersom noen har noe med lokal tilknytning liggende fra krigen. Kontainerne fra flyslippene har vi nå fått beskjed om er vår eiendom. Bjørn Stenerud og Knut Thorstensen døde dessverre begge i fjor. De skulle ha ansvaret for utstillingen, men alt ble utsatt. Rommet skal ferdigstilles før sommerens visninger. To kontainere skal i Langbygningen, kanskje to skal tilbake til England. Ski historielag har signalisert at de kanskje ønsker en, og noen skoler skal være interesserte. De ca. 20 kontainerne er hentet opp fra Gørjetjern i Østmarka. De fleste er i så dårlig forfatning at de bare blir kastet. Noen trenger ny lagerplass fordi de må flyttes ut fra nåværende lager.

Trenger flere folk – vi er for få!

Vi ber innstendig om at «noen» tar en runde med seg selv og vurderer om det er ledig tid for å hjelpe til med vedlikehold og/ eller omvisningene i og rundt Langbygningen. Behovet er stort. Vi eldes, og hjemmesituasjonen krever mer hjemmetid for noen. Oppgavene er mangfoldig: Vedlikehold og justeringer av eksisterende utstillinger, litt rengjøring, blomster ute og inne, omvisning for besøkende- eller bare være til stede.

Demonstrasjon av oppgangssaga i Gjersjøelva.

Hele tiden blir det mye hyggelig prating og kaffedrikking. Ingen av oss er fagfolk, - vi har bare lært av livets gode skole. Kontakt Marita Huseby 97 52 60 61 / m-huseb@online.no, eller Harald Lundstedt 97 07 04 30 / hlundste@online.no

Noen ganger gir vi gaver tilbake med glede

Tilfeldighetene gjorde at en «amerikakoffert» som familien ikke visste hvor var blitt av, står i Langbygningen. En gren av familien gav den til museet. Dette er en flott kiste. Historien er denne: En oldefar fra Hegra i Stjørdalen lagde en kiste til sin datter som skulle emigrere til Amerika. Sigrid som hun het, hadde med sin søster Gunvor på turen. Da Gunvor returnerte tok hun med seg kisten tilbake. Den har da vært i familien frem til den ble levert til Langbygningen. I et familieselskap ble det snakk om det flotte museet nede ved Gjersjøelva og der kunne det opplyses om at den kisten Sigrid brukte da hun emigrerte til Amerika var gitt til museet. Sigrid har to barnebarn i Minnesota som nå er henrykte over at kisten er funnet, og at den kan returneres til Amerika. Det er ikke første gang vi leverer noe tilbake, men det har aldri vært noe som har føltes så riktig som denne

Salget av Sager og slekter

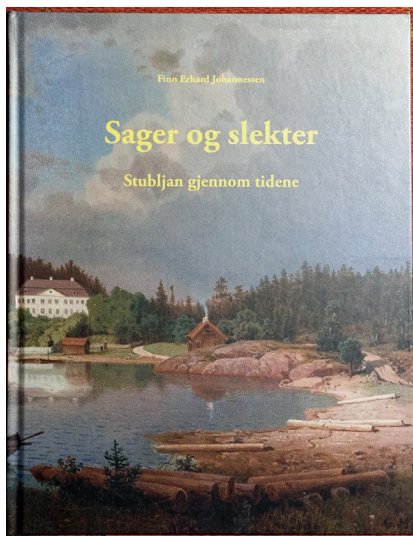
Salget av «Sager og slekter» som er skrevet av historieprofessor Finn Erhard Johannessen og utgitt i samarbeid med Gjersjøelva natur- og kulturpark, går brukbart. Boken koster kr. 250 og ligger ute til salgs i Biblioteket på Kolben, OMA i Kolbotn Torg, Anne på Landet i Hvervenbukta og Holmlia Kulturkafe. Dette er en viktig bok for alle som er interesserte i lokalhistorien. For dere som ikke har den allerede – løp og kjøp!

Sommerens åpningstider vil være følgende TIRSDAGER kl.18.00:

28. mai,

4., 11. og 18. juni,

20. og 27. august.

Museet i Langbygningen har en stor samling av verktøy fra skogbruk og flere slags håndverk. Her har Severin Breivik funnet noe han vil studere nærmere.

Hjemmebrentsapparat
“klar til bruk” (anonym
giver).

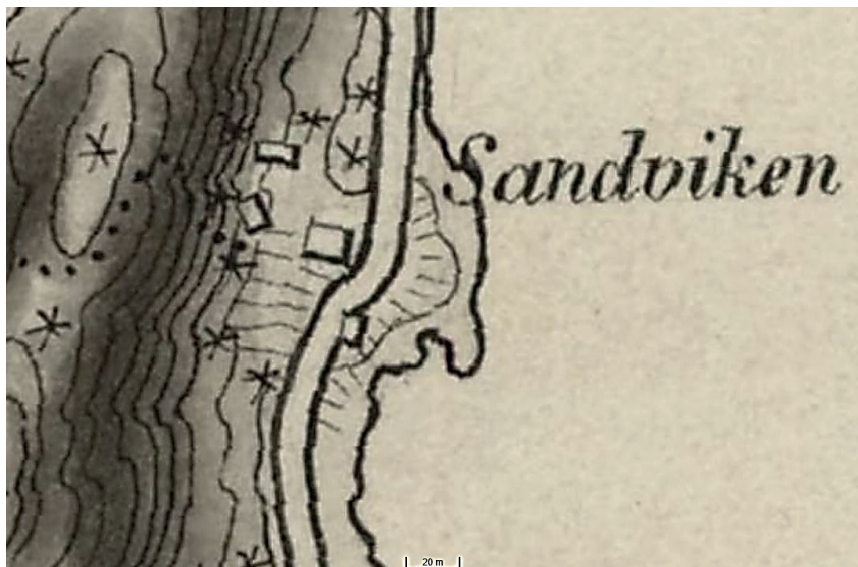

Langbygningen har flere eksempler på
bilder og interiør fra Stubljan.

Alle foto: Siri Iversen.

Historien om stedet Sandviken ved Gjersjøen.

Utdrag fra et foredrag om Skysstasjoner ut fra Kristiania og sydover ved Dag Jarnøy i BLF, med nettsted: Bekkelagshistorie.no

Kart fra 1887

Villa Sandvigen G. nr. 46/4 i Oppegård Kommune, ble tidligere kalt Sandviken Kafé og Restaurant. Det var opprinnelig vertshus som ble bygget da Mosseveien sto ferdig i 1860.

Nils Nilsen fra Karlanda Socken Wärmland i Sverige, forpaktet et jordstykke av Dahl gård i 1859. Eier av Dahl gård var da Michal Dahl som ga Nils Nilsen husmannskontrakt på Sandvigen i 1861. Det ble ikke dyrket og brukt som noen husmannsplass, det var kun leie av jord. Nils Nilsen bygget seg et stort hus som skulle brukes som vertshus med restaurant.

I Folketelling fra 1865 finner vi gjestgiver Nils Nilsen fra Sverige, 64 år, som bodde her med kone Maria Andersdatter og sønnene August og Jens, samt en tjenestepike Ellen Olsdatter fra Sverige.

I 1867 lånte Nils Nilsen 144 spesidaler og 108 shilling av **Th. Ytteborg & Co (Bryggeri)** med pant i **forpaktningkontrakt** og **sine eide bygninger** (tomten tilhørte Dahl gård).

Poståpner på Oppegård poståpneri oppe ved kirken, var **August Nilsen** på Sandvigen fra 1874 frem til 1881. Da overtok Ole Halvorsen Jørgensborg lærer på Baalerud.

Det var ett hus og 7 personer i 1875. August Nilsen eide hus og var vertshusholder og poståpner. Han hadde kone og en sønn. Nils Nilsen var da føderådsmann (det vil si bodde på vilkår) med sin kone, sønnen var skomaker og de hadde en tjenestepike.

Folketelling i 1891 viser August Nilsen, f. 1852 som arbeidsmann, isarbeider og stenpukker. (Man skar is av Gjersjøen om vinteren. Isen ble solgt til isskap og som kjølemiddel i sommerhalvåret).

August hadde litt jord og var familiens overhode. Han hadde kone Maren Julie f.1848, datter Thora f. 1879, Maren Sofie f. 1892, Valborg Louise f. 1884, Emma Amalie f. 1888, sønnen Karl Arvid f. 1890. Faren til August: Nils Nilsen f. 1805 Kalanda i Wärmeland. Han ble understøttet av Oppegård Fattigvesen. Tjenestejenta Grete Olava Olsen f. 1870 fra Skiptvedt bodde også her.

Contract av 1859:

Contract mellem Gaardbruger Michal Dahl af Oppegaards Annex og Huusmand Nils Nilsen Island.

Undertegnede ere blevne enige om at indgaae et Huusmandsforhold paa følgende Betingelser:

1) Jeg Gaardbruger M. Dahl, Eier af Gaarden Dahl afstaaer til Undertegnede Nils Nilsen et afmærket Stykke Jord af min Eiendom til Oprydning og Opdyrkelse, hvilket Stykke er beliggende paa den østre eller nordre Side af den nye Vei medens dog Vaaningsshuset tillades opført paa Veiens østre Side. Dette Jordstykke skal staa til Nils Nilsens hans nuværende Kones Afbenyttelse, saalænge nogen af dem er i Live, hvorpaa det falder tilbage til Eieren af Gaarden Dahl, der ogsaa er berettiget til de paa samme opførte Huse mod en Betaling, der fastsættes efter Overenskomst eller Skjøn.

2) Jeg Nils Nilsen forpligter mig til at betale til Eieren af Gaarden Dahl som Leie af ovennævnte Jordstykke 8 –otte- Spd i contante Penge aarlig, hvoraf den ene Halvdeel betales med 4 –fire- Specier til Sancthanstid og den anden Halvdeel med 4 –fire- Specier til Juul. -

Derhos forpligter jeg mig til efter Tilsigelse, forsvarelig at udføre eller lade udføre 12 –tolv- Dages Slaattearbeide samt 10 –ti- Maal Agerskure aarlig.

For det første Aar leveres dog kun Arbeide, men ikke Pengeafgiwt.

Vaaningshuse og Udhuse bekoster jeg mig selv anskaffede ligeledes Gjærdefang og Brændeveed. Ligeledes forpligter jeg mig til at aflevere til Grundeieren den hos mig faldende Gjødsel, som ikke benyttes til nævnte Jordstykkets Opdyrkning.

3) Denne Contract har for os begge bindende [sic] Kraft fra den 3 Januar 1859. -

M. Dahl Nils Nilsen

Til Vitterlighed F. Bergh Capt. J. G. Blom [Transkribert 20.10.2019, Gunnar Sigdestad]

Stedsnavnet.

Det er ikke noe sted ved Gjersjøen som het Sandviken før Nils Nilsen kom dit. Det er heller ikke noe sandbunn eller vik med sand i nærheten av der Sandviken kom. Det er kun steiner, fjell og jord. Vi må se litt på hvor Nils Nilsen kom fra.

Nils Nilsen ble født i Wärmeland (Karlanda Sockn) Holmedal **Bergerud**. Det er 4,5 km fra **Töckfors til Bergerud**, og rett ved ligger et sted **Sandviken**. Jeg tror Nils Nilsen har tatt dette navnet på sitt vertshus ved Gjersjøen.

Nils Nilsen kom til Norge og bodde på **Stokstad** i Hobøl da sønnene August og Jens ble født.

Nils underskrev kontrakt i 1859 som Nils Nilsen **Island**. Dette kan ha vært Åslanda som

er feilskrevet. (Nils kan ha bodd der før han flyttet til Norge) Sønnen Jens Nilsen tok navnet Åslund ca. 1902. Det styrker teorien om bosted på Åslanda.

Nils Nilsen kaller leid eiendom ved Gjersjøen for **Sandviken** i 1859. Obligasjon til bryggeri ble underskrevet Nils Nilsen **Sandviken** i 1867. Han oppgir i f.t. 1875 fødested som **Holmedal** i Sverige.

Sønnen August Nilsen var poståpner og det nevnes i rettsak i 1875 at de skulle hente posten på Sandviken hos ham. Den andre sønnen Jens Nilsen flyttet til **Kuaas** gård på Nesodden. Jens kjøpte en naboeiendom i 1902 som da fikk navnet **Aaslund**. Etter dette kaller han seg Jens Aaslund. Faren Nils Nilsen og boren August kalte seg aldri Aaslund.

Nils Nilsen hadde kontrakt på grunnen til Sandviken vertshus. **Han døde 22.8.1894**. Da opphørte kontrakten, og grunnen ble disponert av Dahl gård som også **overtok huset til takst**.

Sønnen August Nilsen og familie flyttet til Skøien Østre i Aker. Den andre sønnen Jens Nilsen flyttet til Kuås på Nesodden.

Folketelling fra 1900 finner jeg ingen Sandviken eller noen som har bodd der da.

Aksel Hansen Dahl eier av Dahl gård 146/1, **skylddelte i 1900** av en eiendom kalt Sandviken 46/4 i Oppegård. (46/1 er selve gården Dahl, 46/2 er Tyrigrava, 46/3 er en boligtomt). Aksel Dahl solgte Sandviken for kr. 500 i 1.1.1900 til broren Harald Mikalsen Hansen Dahl. (Obligasjon kr. 7820 av 1896 fra Aksel til Harald var heftelse på eiendom Sandviken)

1908 søker Harald M. Dahl om rett til salg av øl og vin for året 1909 for Hvilestedet Sandviken. Det ble innvilget med kr 200 i avgift (Slike avgifter ble vedtatt i kommunestyret og måtte betales forskuddsvis for antatt salg neste år. Dette er det vi i dag kaller skjenkebevilling).

I 1910 solgte **Harald M. Dahls dødsbo** eiendom Sandviken 46/4 i Oppegård til Carl A. Larsen for kr 12 000.

Maskinist Carl A. Larsen solgte hvilestedet for kr 16 000 til Frk. Hanna Johannesen Welding i 1911, hun drev hvilestedet i mange år. Senere fikk hun etternavnet Michelet.

1912 forpliktet hun seg kun til å bruke Foss Bryggerier. Bryggeriene lånte ut penger mot klausul om eksklusiv levering av øl og drikkevarer.

Foto: Postkort

Foto: Postkort

Fra 1922 og langt ut i 30-årene var Sandviken sentrum for KNAs billøp på Gjerløsen.

I 1951 drev Hanna Michelet på Sandviken. Man tok imot veifarende til alle døgnets tider. I 1951 ble det solgt til Sigurd Waage hvis kone Elsa Sødring gjenåpnet stedet i 1956 og drev det i mange år. Motorveien ble ferdig i 1970 og på stedet ble det mer idyllisk, men antall gjester som stoppet og kom innom ble færre. Navnet **Villa Sandviken** ble tatt i bruk ca. 1960.

Foto: En plakat som nå står inne i gangen på Villa Sandviken.

Det har videre vært mange eiere. I dag eies huset av et eierselskap og det leies ut til drivere. Store selskaper er nå det som holder driften i gang. Jeg vil oppfordre folk til å bruke stedet slik at det blir bevart med restaurantdrift. Stedet kan anbefales.

En annen hvilestue var Tyrigrava som ligger rett nord for Villa Sandvigen. De startet opp vertshus og hvilestue i 1860, men det er en annen historie.

Det nevnes av noen at Tyrigrava og eller Sandviken var skysstasjoner, det var de aldri. Den eneste skysstasjonen ved Gjersjøen var Ringnes, i nyere tid er det stedet kjent som Hjulet.

Sankt Hans-aften 1942 på Karlsrudloftet.

Til Sankt Hans moro på "Karlsrudloftet" 20. juni 1942.

Mel: Hei og hå jungmann Janson

Hei og hå for alle sammen som er samla her til fest.

*Har De blenda loftsetasjen ja, da er det sikkert best,
å få hamstra seg en avholdsmann å få hans kjøpekort.*

*Det gir perlende humør,
av rette sort, av rette sort.*

Vi har blenda våre ruter, alt vi har er surrogat.

*Er du født med hestemaga, kan du døye krisemat,
ja, vi gomler cellulosen og vi tygger høveflis,*

*Vi har mye skau i landet,
bare spis, bare spis.*

Ånd og vidd kan ikke blendes, selv om tia den er mørk.

Er nå vitsene blitt blaute, ja, så heng dem opp til tork.

Har du smakt på klippekortet, det gir fest,

*Det gir humør,
det gir lys på mørkeloftet,
nå som før, nå som før.*

*Den gang Adam gikk i parken, med sin Eva ung og skjønn,
var det slangen som fikk skylden da han elsket litt i lønn.*

*Gamle Adam ble nok blenda han, ja, det er soleklart,
Eva fikk "si vilje hu",
med eplekart, med eplekart.*

Evadøtre nå for tia, det er verdifulle ting.

Det er mange Adamer som går rundt med hjertesting.

Men i denne mørketida, da går Eva i konvoli,

og da roper ungarstandsanden,

Skib O'Hoi, Skib O'Hoi.

Hei og hå for alle sammen som er samla her til fest.

Vi skal greie krisetida, vi skal greie allting best.

Ha humøret ditt i orden, du må ikke glemme det.

Hei og hå alle sammen,

skål på det, skål på det,

Schåål.

Sangen er antagelig skrevet av moren min og/eller hennes kusine. De var veldig kreative når det gjaldt slike anledninger.

Bildet viser uthuset vårt på Poverud i Kolbotnveien.

Loftet var ikke oppdelt i rom, men nede var det 3 skjul, redskapsbod, to doer, bryggerhus, grisehus, hønsehus og kaninbur. Om våren ble familiens egen produserte gjødsel, spadd opp og lagt i den runde kummen utenfor. Blandet så med kompost fra komposthaugen nede ved gjerdet mot brannstasjonen.

Dette var en prosess som selvsagt frisket opp

vårlufta. Dette var til stor glede for epletrær, plommetrær mv. som mottok snadderet i lett flytende form i en grop som var gravd rundt trestammene. Nydelige epler om høsten og til stor glede for dem som gikk forbi på vei til Ingieråsen skole.

Det nederste bildet er hønene som ble foret av tante Mary.

Hønene holdt til i nevnte uthus. Matingsplassen er i dag i vestibylen for gamle Oppegård rådhus.

Steinar Karlsrud

I medlemsbladet 2-2023 falt deler av følgende artikkel bort i trykkeprosessen. Vi trykker derfor hele artikkelen. Av plasshensyn har vi tatt med bare det bildet som falt ut.

Oppegårds eldste skole—Bålerud skole 160 år i 2023

Av Siri Iversen

Skolen i Oppegård før 1863

Den første skoleloven kom i 1739 hvor kong Christian 6. forkynte at alle barn i alderen 7-10 år skulle ha undervisning i kristendomskunnskap og lesning slik at de ville stå bedre rustet til bibellesning og konfirmasjonen. Hvis foreldrene ønsket det kunne barna også få lære å skrive og regne, men det tok lang tid før det ble vanlig. Fram til 1860 ble skolevesenet organisert som omgangsskoler hvor lærer og elever flyttet fra gård til gård og var noen dager på hvert sted. Det kunne være stort fravær siden mange av barna måtte hjelpe til med gårdsarbeid eller ikke hadde klær eller sko å ha på seg. Jobben som lærer var også svært dårlig betalt. Den første tida etter 1780 var Oppegård sogn delt inn i to roder, øst og vest for Gjersjøen, men etter hvert ble sognet delt i tre roder hvor Svartskog-gårdene Sjødal, Kurud, Dal, Bålerud, Grønmo og de tre Oppegårdene dannet en av rodene. De to andre rodene var i nord: Hvitebjørn, Li, Vassbonn, Kullebunden, Ormerud og Ekornrud og i øst: Myrvoll, Greverudgårdene og Sætre.

Skolestart i 1863

I 1860 kom en ny skolelov som sa at dersom det var flere enn 30 elever i skolekretsen skulle det bygges egen skolebygning. På en eiendom i Bekkenstenveien, utskilt fra gården Bålerud, ble det bygget en skolestue med tilhørende lærerleilighet og et jordstykke, etter hvert kom det også fjøs med låve. Skolehuset ligger midt i krysset for ferdselsveiene oldtidsveien som går nord-sør og kirkeveien som går øst-vest, så dette var svært sentral plassering. Svartskog var selve senteret i sognet på den tiden, med kirke og kort vei til fjorden og båttrafikken til Christiania på Bunnefjorden.

Lærere og undervisning ved skolen

Hans Johnsen var Bålerud skoles første lærer. Han hadde vært omgangsskolelærer og kirkesanger i sognet siden 1840 og gikk av med pensjon i 1864. Han ble etterfulgt av Peder Pedersen som var lærer og kirkesanger i årene 1865-1878, han var også lærer på Kullebunden skole en periode. Pedersen giftet seg og flyttet til Kinsarvik i 1878 og stillingen ble lyst ut. Blant søkerne var Ole Halvorsen Jørgensborg fra Ringsaker. Han fikk jobben og var både lærer og kirkesanger i 38 år. Samtidig var han poståpner i 41 år fram til 1927. Kona Fredrikke Dorthea tok håndarbeidsundervisningen og seinere var hun også sentralborddame på Svartskog, da telefonen kom. Jørgensborg var også svært aktiv i diverse kommunale og politiske verv.

På denne tiden varte skoleåret i 30 uker og elevene, som var i alderen 7-12 år, ble fordelt i to klasser, øvre og nedre avdeling. De eldste hadde 17 timer i uka og kom på skolen mandager, onsdager og fredager. De yngste hadde 16 timer i uka og kom tirsdager,

torsdager og lørdager. Fagene var bibelhistorie og katekismen, lesning, regning, sang, geografi og historie. På 1880-tallet ble Bålerud og Kullebunden skoler innmeldt i skytterlaget i Akershus og det ble drevet iherdig skytetrening etter skoletid og arrangert skytekonkurranser mellom skolene med lærerne ved skolene i spissen.

I 1908 ble skolen utvidet med et ekstra klasserom. I 2. etasje ble et rom innredet som sløydsal og det ble plass til et værelse for en lærerinne. I løpet av de neste årene var det flere lærerinner innom skolen, men da Magda Huseby begynte i jobben 1. januar 1917 starter en ny epoke. Hun ble trofast på skolen fram til 1951 da hun ble sykepermittert. Jørgensborg ble pensjonist samme år som Huseby begynte og stillingen som lærer og kirkesanger ble lyst ut. Den nye læreren ble Haakon Eielsen Lundgaard som hadde vært ansatt på Greverud skole. Lundgaard var også svært aktiv i organisasjoner og politikk, han stiftet Bålerud ungdomslag og satt i kommunestyret for Arbeiderpartiet på 1920-tallet. Lundgaard var ansatt på Bålerud skole fram til 1938 da han måtte trekke seg på grunn av sykdom.

Skolens kjendiser

Roald Amundsens to adoptivdøtre, eskimojentene Kakonitta (Nita) og Camilla fra nordøst-kysten av Sibir, begynte på Bålerud skole en novemberdag 1922. De var elever på skolen i perioder over to år til Amundsen gikk konkurs og det endte for jentenes del at de ble sendt til Camillas familie i Canada. De bodde også en del hos familien til Oscar Wisting i Horten. Jentene ble plassert i hver sin klasse på grunn av aldersforskjellen, Camilla sammen med del eldste elevene og Kakonitta med de yngste. Begge hadde Magda Huseby som lærer og hun var særdeles fornøyd med

Camilla, Roald Amundsen og Kakonita

Amundsen-jentene som også ganske sikkert var et spennende innsalg i den avsideliggende grenda. De sirlige skolebøkene til Camilla og Kakonitta er utstilt i et monter på jenterommet i polfarerens hjem Uranienborg.

Mot slutten for skolen og starten for grendehuset Solheim

Det stadig synkende elevtallet på Bålerud skole utover 1930-tallet var bekymringsfullt. Frivillig engelskundervisning fra 6.klasse ble innført på skolene på Kolbotn og Greverud fra 1937/38 og elever fra Bålerud som ville ha engelsk måtte begynne på Kolbotn skole. Skolestyret i kommunen bestemte at Bålerud skole fikk greie seg med en lærer og etter foreldrenes påtrykk ble det Magda Huseby som fikk fortsette. I 1947 var det bare 26 elever igjen på skolen og nedleggelse av skolen ble stadig mer aktuelt. I flere foreldremøter og

skolestyremøter i løpet av 1951 var skolens framtid tema. Til slutt ble nedleggelsen vedtatt og skolebarna har siden blitt skyssset med skolebuss til Kolbotn skole. Magda Huseby ble ikke med på flyttinga, hun var syk og utslitt etter et langt liv som lærer og fikk sykepermisjon til oppnådd aldersgrense i 1953.

Skolehuset med uthusbygninger og det hele ble i desember 1952 overlatt til foreningene på Svartskog. Etter en navnekonkurranse kom navnet Solheim på plass og stedet har siden vært i bruk som grendehus og fortsatt samlingspunkt til stor glede for Svartskogs unge og gamle. Bålerud skole/Solheim står på lista over historiske bygninger i Oppegård og ble skiltet i 2003.

Feiring av skolens 150 års jubileum 25.8.2013

Høsten 2013 ble det stor utendørs jubileumsfest på Solheim. Hele grenda var invitert og gamle elever fortalte om skoleminner - og jammen kom lærer Julius Wivestad også og fortalte om sin tid som lærer ved skolen. Karsten Alnæs kåserte om skolevesenets historie og Svartskog kor underholdt til stor jubel.

Skolefanen tilbake på Svartskog

I 2023 kom den gamle skolefanen på plass i en solid ramme med glass på veggen på grendehuset Solheim. Da Oppegård historielag var ganske nystartet på midten av 1980-tallet ble det tatt initiativ til å redde den gamle og skjøre skolefanen fra Bålerud skole. Den ble sendt til reparasjon og konservering før den ble lagt til oppbevaring i hvelvet på Oppegård rådhus i påvente av en mer permanent plassering. På sett og vis gikk fanen i glemmeboka - helt til Oppegård og Ski kommuner skulle slås sammen og man begynte å tømme det gamle rådhuset på Kolbotn og til sist hvelvet. Da dukket fanen fram igjen og etter kontakt med Frank Westgaard og Grendehuset Solheim ble det fortgang i sakene. Erik Haugom fra Bekkensten snekret en flott kasse som henger oppe på veggen i treten på Solheim. Der henger skolefanen trygt beskyttet for sola, men godt synlig og til glede for besøkende på Solheim.

Kilder:

Bødtker, Bjørn Kihl: *Oppegårds skolehistorie 1739-1925*, 2004

Løvland, Birger: *Posthistorie fra Oppegård*, 2008.

Svensen, Ivar S.: *Camilla og Kaconitta : Roald Amundsens som familiefar*, 1982.

Presten Poul Qvist

Av Siri Iversen

Lenge sto det et gravminne i jern for presten Poul Qvist og kona Marthe Pauline, formet som et et kors på kirkegården ved Oppegård kirke. Det var et av de eldste gjenværende gravminnene på kirkegården. Med tiden knakk det vel og det står nå i våpenhuset.

Sognepresten i Nesodden prestegjeld i årene 1806-1814 var danske Poul Qvist. Han var

født i 1766 i Skævinge prestegjeld i Nord-Sjælland hvor faren var sogneprest. I 1792 var Poul Qvist teologisk kandidat og i 1795 ble han kalt til prest for det danske etablissement i Guinea i Vest-Afrika. Skipet som han seilte med kom ut i sterk storm i Nordsjøen og måtte søke nødhavn i Norge. Sterkt medtatt søkte han om å bli fritatt for å overta sitt embete i Afrika og dette ble innvilget. Ifølge Mamen dro Qvist til København for å la seg sallsitere (det vil si prøve å oppnå noe ved å møte opp personlig).

I 1798 ble han utnevnt til sogneprest til Kistrand, Porsanger i Vest-Finnmark. Han hadde giftet seg med Marthe Pauline Coucheron, hun var datter av justisråd, tollinspektør Anton Coucheron i Langesund. Under oppholdet i Kistrand var det skralt. Paret fikk etter hvert fire barn og familien slet med mangel på inntekter og annet. Stadig måtte gudstjenester avlyses siden det ikke kom tilhørere. I 1805 dro Qvist til København for å søke om noe bedre og heldigvis slo lykken til og han ble utnevnt til sogneprest på Nesodden i 1806. Nesodden prestegjeld innbefattet også Oppegård kirke som på den tiden var eneste kirke i Oppegård sogn.

Tidlig i 1814 skulle representanter til Riksforsamlingen på Eidsvoll velges og ordningen var at man lokalt i prestegjeldene valgte representanter som igjen skulle velge de endelige representantene fra amtet. For Nesodden prestegjeld var det valgmannsvalg 25.2.1814 på Nesodden prestegård. Bonde Jacob Jacobsen Ormerud fra Kolbotn og sogneprest Poul Qvist ble valgt. Akershus amt hadde representantvalg 17.3.1814 på Ellingsrud gård i Aker og her ble kammerherre Peder Anker, sorenskriver Falsen og bonde Christian Kollerud fra Aurskog-Høland valgt som eidsvollsmenn fra Akershus.

Poul Qvist døde av sykdom 13.8.1814, 48 år gammel og ble begravet på Oppegård kirkegård fordi enken skulle flytte til Grønmo, Nesodden-prestens enkesete, ifølge Mamen. Enken Martha Pouline satt igjen med 4 uforsørgede barn i ytterst trange kår, hun bodde lenge på Grønmo og flyttet til Christiania på sine eldre dager. Hun døde 2.3.1854 og ble begravet ved siden av mannen.

Kilder:

Nesodden klokkerbok 1814-1847
(arkivverket.no)

Eggen, Åste: Sognepresten Paul Qvist. I: Sopolimen 2015. Utg. Nesodden historielag.

Mamen, Hans Christen: Kirke og menighet i Oppegård : ved Oppegård kirkes 100-års jubileum. Utg. Oppegård menighetsråd. 1976.

Bilde: Paul Qvist gravminne.

Nytt om Styreweb

Historielaget har som kjent tatt i bruk Styreweb som er et regnskaps- og medlemssystem i tillegg til en plattform for nettsider og digitalt arkiv. Styret jobber med å bli kjent med de forskjellige modulene. Vi jobber iherdig med å få inn e-postadresser og mobilnumre til medlemmene slik at vi kan sende ut beskjeder og informasjon mer effektivt. Det er flere som har fått en sms med en lenke til Styreweb hvor dere blir bedt om å fylle inn e-postadresse og diverse. Dette er ikke spam, så vi håper dere kan hjelpe oss med denne registreringen. Informasjonen skal bare brukes internt i historielaget og vil ikke bli delt med andre.

Ta gjerne kontakt med oss dersom du er i tvil eller heller vil snakke med en av oss. E-postadresse til historielaget: oppegard.historielag@gmail.com. Telefon vedr. ditt medlemskap, kontakt kasserer Sonja Finstad Andersen 48125036.

Oppegård historielag - arrangementer våren 2024

Onsdag 6.03. kl 19 i biblioteksgalleriet Kolben

Gunnar Rogneflåten. 1612 -Vendepunkt for norsk selvstendighet.

Norge er i det mørkeste av den mørke 400års-natten. Det har gått nedover og nedover helt siden Norgesveldet på slutten av 1200-tallet. Under Kalmarkrigen er det en spesiell dato og hendelse som markerer vendepunktet og peker fram mot styrket nasjonalfølelse og etter hvert et fritt Norge. Gunnar Rogneflåten vil ta oss gjennom norsk 750 års ned- og oppgang ved hjelp av sang og kåseri med et skråblikk på lokal historie. Åpent for alle. Gratisbilletter på kolben.no og biblioteket.

Onsdag 20.3. kl 18.00 i Gamle Oppegård rådhus.

Årsmøte med vanlige årsmøtesaker.

Harald Lundstedt orienterer om arbeidet i Gjersjøelva natur- og miljøpark.

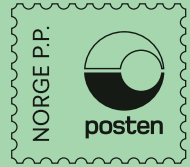
Lørdag 20.04. kl 10, oppmøte på Vellet i Sætreskogveien 13.

Rusletur med Steinar Karlsrud i Oppegård syd.

Vi ser på gamle hus og severdigheter på Oppegård og minnes noe av det som er borte.. Etter turen blir det bilder og historier på Vellet med adgang til å se den unike gamle kinomaschinen som viste filmer på Oppegård Vel gjennom flere generasjoner.

Åpningstider Gjersjøelva natur- og kulturpark

**TIRSDAGER kl.18.00: 28. mai,
4., 11. og 18. juni,
20. og 27. august.**

Avsender: Oppegård Historielag, Postboks 12, 1411 Kolbotn

INNKALLING TIL ÅRSMØTE 2024

Oppegård historielag innkaller med dette til årsmøte

Onsdag 20. mars kl. 18.00

Gamle Oppegård rådhus, Kolbotnveien 30

Dagsorden:

1. Godkjenning av innkallingen.
2. Konstituering, valg av møteleder, referent og 2 medlemmer til å undertegne protokollen.
3. Godkjenning av årsberetningen for 2023.
4. Godkjenning av regnskap for 2023.
5. Fastsettelse av kontingent for 2025.
6. Budsjett for 2024.
7. Innkomne forslag.

Valg av styre, revisor, valgkomité og utsendinger til årsmøtet i Follo historielag.

Saker som ønskes behandlet på årsmøtet må være styret i hende senest 13. mars.

Harald Lundstedt orienterer om arbeidet i Gjersjøelva natur- og miljøpark.

Enkel servering.

Vel møtt!

Styret